

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldvini Cabilliavi E Soc. Iesv Magdalena

Cabilliau, Baudouin

Antwerpen, 1625

Liber Secvndvs. Magdalena Poenitens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70461)

LIBER SECVNDVS.
MAGDALENA
P O E N I T E N S.

ELEGIA I.

Detestatio vitæ antè actæ.

NEMORA! ô valles! ô fidera,
pontus, & aër!
O cælum! ô tellus! ô necis atra
domus!

Et quicumque meis vos testes antè
piaclis,

Accipite, ah! nostri conscia signa probri.
E loquar? includit vincto dolor ore querelas.
Prò pudor! ah, quantû Magdalis ausa nefas!
Ah! vbi mens? animi me quò malus impulit error?
Quò rapit in præceps me male suadus Amor?
Ergo tot incestis ego fax malè pronuba flammis?
Sic, sic, hunc violant impia monstra sinum?
Innumerumque meo mundus de crimine crimen
Parturit, eque meâ dat nece mille neces?
Quà me cumq; reis oculis hinc lustro, vel isthinc;
Omnia noxa, dolus, probra, libido, scelus.
Vix libo viridem primæuo in flore iuuentam;
Et mihi iam vitij noxa senescit anus.

O vbi

O vbi vos lacrymæ, suspiriaque interrupta,
 Cum gemitu, & muto conscius ore pudor?
 Quid vetat, his oculis puri fluat agmen aquarû,
 Vnde meum felix deleat vnda nefas?
 Si blandæ insidiæ, dulcisque tyrannis amorum,
 Fallaces lacrymæ tot peperere faces;
 Quid ni iam crudo ros militet ille dolori,
 Quosque parit, perdat lympha pudica rogos?
 Heu! quot ego infelix intexo his ossibus artus,
 Tot mihi turpis Amor vincula, vel arma ferit.
 Heu! quoties crispas se cirrus adulter in angues
 Verit, & in laqueos abdidit insidias!
 Ah! oculus, iam non oculus, sed tæda furoris,
 Blanda quidem, at sæuam pascere nata facem!
 Et lacrymæ gratum de Cypridis igne venenum,
 Vincita quot in guttâ pellice corda trahunt!
 Quid loquar, vt pectus læuis scelus omne cerastis
 Induit? ô diris triste cubile feris!
 Lingua meo quoties rea subdidit ore stabellum,
 Vnde Cypris Stygio conflat in igne faces!
 Et quoties alios, alios suspirat amores
 Cor, aliis, aliis discolor opprobriis!
 Ah! cor hoc scelerû nisi mundus, & alter Auernus,
 Qui capit angusto crimina cuncta globo;
 Et Cælum depolco meo venale dolori?
 Antè Polus Stygio misceat astra lacu.
 Sic tamen audaci mihi spes temeraria ccepto
 Ambit adhuc Diuûm, non mea, regna sequi?
 Astra sequar; dolor illa mihi vouet augur Amoris:
 Qui rubet ore pudor, purpura digna Deo est.

ELEGIA II.

MAGDALENÆ *cultus in neglecto cultu.*

INCLYTA spectabam summi conuiuia Regis,
 Nescio quæ nostrum femina radit iter.
 Aspexi propius, fallunt me lumina? fallunt?
 Magdalis est, spurcis illa tot atra probris.
 Non vquam tereti baccata monilia collo,
 Aut sapphiratis lucida spira comis.
 Non Tyrio succo stat cultus amœnus & auro
 Vna sed hîc nudis purpura nata genis.
 Nil opus hîc pictis dispuncta monilia gemmis,
 Quæque tument Tyrio texta superba mari.
 Quid nisi inops sanies conchæ Sidonidos ostrû?
 Quid nisi formosus limpida gemma lapis?
 Ipse sibi iâ torquis Amor, sibi & ipse smaragdus;
 Ipse sibi speculum, mundus & ipse suus.
 Non sic suaue-rubês, violâque, crocoq; , vel auro
 Pingit humum, aut cyanum marmor inaurat
 Eos:
 Ac vultum niueo de rore venustat, & ostro,
 Qui rubet ingenuo conscius ore pudor.
 Ad tremulos Zephyri ludos crispante sub aurâ,
 Vt tegit ac reteggit mobilis vmbra botrum:
 Sic etiam alternâ ludens hinc inde figurâ,
 Quæ pudor ora premit, nudat & ornat Amor.
 Purus Amor, cui frons sine nube & diuite cultu,
 E micat è roseis gemmea lympha genis.
 Non tot Arabs, Sina, Persa, Cilix, Syrus, Italus,
 Indus,

Gal.

Gallus, Iber, Iapo dinumerabit opes:
 Quot tenui stillâ, gemmans vt fluxerit humor,
 Diuitias cornu cœlitate stipat Amor.
 Quale decus pictis pellucens vnda lapillis,
 Quale decus rubro candida bacca mari:
 Quale decus glacies viuo flammata pyropo,
 Quale decus nitido ridet imago vitro:
 Quale decus radians adamas ardente coronâ,
 Quale decus flauis lactea gemma comis:
 Quale decus viridans flauête smaragdus in auro,
 Quale decus pictis aurea stella vadis:
 Tale decus lacrymę, queis pulcher inardet IESVS;
 Hoc pudor, hoc pietas, hoc Charis imbre natat.
 Scilicet ad Christi radios, nubemque doloris,
 Pro micat è lacrymis discolor Iris Amor.

ELEGIA III.

Aegritudo MAGDALENÆ è Con-
scientia terrore.

MILLE per infestos hydros, & mille per ignes
 Deuia, quæ mortis triste cucurrit iter;
 Iam sibi præstituit Cæli ad sacra limina metam:
 Hic sedet, hinc longo fracta labore gemit.
 Sudat, hiat, pallet, plorat, rubet, ardet, anhelat
 Corde bibens flammam, ore vomens gemitus,
 Magdalis, & nescit, cur ardeat acrius omni
 Ilice, quam viuo sulphure busta cremant,
 Pestis edax euincit opem; populatque medallas,
 Quæ flagrat arcano conscia noxa sinu.
 Cui fauas Metancea faces accendit ab Orco,
 Flammeaque ab Stygiâ mors pice busta struit.

Hac illac ceruix, nimiã sub mole doloris,
 Et nimio capitis pondere lassa labat.
 Mordet humum nunc prona, polo nunc ora su-
 pinat,
 Nunc fessum vario versat in orbe latus:
 Nunc suspirat hians, singultusque agra resorbet
 Cum gemitu, & mutas voluit in ore preces.
 Iamque animã moriens tenues exspirat in auras,
 En labat ante Deum pectore semianimi.
 Languida sic tristi conuiuent lilia somno,
 Iussa mori in culmo lilia pallidulo.
 Auspicio ni Christe tuo rediuiua refurgat,
 Spes abit aeternum non reditura mori.
 Tange manu venam, venam sed tange sinistram,
 Quæ de sollicito corde ter icta tremit.
 Pulmonis bifido trepidum cor ecce flabello
 Attremit, vt dubio palpitat vnda mari.
 Exsanguis letalis hiems surrepit in artus,
 Et teneras vrit flamma proterua fibras.
 Tisiphonæa reum cortada deurit, & angor,
 Quem parit incestis anxia vita probris.
 Iamque pedi falcem mors subdit, vt occidat
 Orco,
 Ceu cadit attonso cædua messis agro.
 Magdalis icta, bis icta labat, præceptisque sepulcro
 Annuit, attonito pectore sollicita.
 Ni leti hærentem falcato in dente magister
 Eripiat, Stygiis oppetet illa feris.
 Sed sapit; in morbo quamuis cubat in scia vita,
 Augusto ab medico languida postulat opem.

ELEGIA IV.

*Gemitus MAGDALENÆ peccata
descentis.*

HEV ego! quos gemitus! suspiriaque hausta,
querelas!

Ah pudet! ah quantis Magdala fœda probris!
O quàm sæpè mei sensi tot damna pudoris!

Damna nec illa tamen cor pupugère meum.
Ardentes quoties sensi ab Phlegethonte sagittas!

Nec tetigit sensus tæda cruenta meos.
At nunc heu! pauor, ira, rogus, serique labores,

Et mors, & si quid sæuius Orcus habet,
Oppressit durâ luctantem in mole doloris,

Mole grauate caput, mole grauate sinum!
Hei mihi! nunc tanti vi ponderis exspirandum;

Ni sit qui vincat dira pericla Deus.
Me vetus antiquis adstrinxit noxa catenis,

Et noua (quæ noxæ est vltio) noxa grauat.
Vnde catenatos trahit ira renexa furores.

Sons quot alit culpas, tot parit illa minas.
Heu! oculis spectri feralis oberrat imago,

Spretaque fulminei Vindicis ara redit.
Scilicet ante scelus timor exfulat omnis, & angor;

Vt scelus admittit, mens rea serò timet.
Nil tremit ante facem Libycæ leo terror arenæ;

Fax vbi dira micat, iam leo certius abit.
Exsultat leuipes securis hinnulus vmbri;

Silua fremat bellis, anxius erro fugit:
Mobile tunc foliû fulmen, leuis aura procella est,

Et lepus in profugam torua fit vrsa feram.

Heu!

Heu! quid agam? querar, an fileam tot inerma
timores,

Quæque grauant nocuum pondera cæca caput?
Sole quot hiberno glomerantur in aëre nimbi,
Tot fudit lacrymas nubila cura meas.

Væ mihi! væ miseræ! væ queis caput vmbro te-
nebris!

Mille quibus noctes nox ego tota sequor.
Quàm graue, quàm longum, pondusque, agmen-
que catenarum

Implicat orbe pedes, implicat orbe manus
Anguineo, & lentos labor extendendus in annos
Illaqueat duris tædia cruda moris!

Heu! sese sine teste reus, sine Iudice damnat;
Supplicium ipse suum, carcer & ipse suis.

Insuper, ah! incumbit ineluctabile pondus
In caput, & fontem Vindicis arma grauant.

Ferrea an in mediis sistam vadimonia vinculis?
An fugiam armatas in mea busta faces?

An magis arcanis rimabor a syla cauernis?

Præsidium effugio sed tria regna negant.
Nulla latebra mari est: resonis scelus exprobrat
vndis.

Nulla latebra solo: pandit Auerna solum.
Nulla latebra polo: sceleris memor intonat iras,
Conspirantque pares cuncta elementa minas.
Quid sequar, aut fugiam, tot inermis in hosti-
bus hostis,

Cui mare, cui tellus, cui sonat æthra metum?
Quove caput condam tumulo? si lynceus vltor

Ima soli, & radiis persecat astra suis:

Testis vbi Iudex, læsoque in Iudice vindex,
Quæ

Quem latet arcani nulla latebra specus.
 Vos iuga, vos valles, testes, vos æquora testes:
 Sidera vos testor; testis & omnis ager.
 Non est quã fugiã, fallamvẽ tremẽte sub vmbra.
 Ergo redux folio CHRISTE recurro tuo.
 Erravi fateor, pleno scelus eloquar ore,
 Evoluamq̃ue meo monstra reposita sinu.
 Ite genis igitur magnis mea crimina rivis,
 Crimina fluminibus turbida vena meis.
 Ite pij gemitus, & anhela volumina questus,
 Quã dolor alternis dat remeare modis.
 Magdala quãta stat! heu! stat tota perẽne duellũ,
 Vnde tot in clades tela recusa meas.
 Nullius in superas bellant mage lumina sedes,
 Nullius os Diuis prælia plura ferit.
 Heu! quoties redit illius mihi labis imago,
 Mors animo toties ingruit atra meo.
 Sed mors hæc sine morte, necis graue prorogat
 æuum,
 Vnde mihi lenti sæcla doloris eant.
 Quis dabit abruptam longæui vincula luctus,
 Quæq̃ue trahunt diros ferrea sæcla metus?
 Ritẽ mones Metancea, tuas aduoluar ad aras.
 Hic nouus antiquat pristina damna dolor.

ELEGIA V.

MAGDALENA *gestit adire*
 CHRISTVM.

AVGVSTVM auspiciũ felicibus apprecor
 ausis:
 Iam noua non solitis labere vita viis.

Aureus

Aureus argenteis voluetur ab imbris orbis:
 Currite fletiferis vitrea sæcla rotis.
 Currite Amoris iter, nec erit mora longa saluti.
 Quis teneat volucres, quos Amor vrget, equos?
 Hinc requies mihi nulla, comis ni vinxero

CHRISTVM,

Et fidis lacrymis sanxero pacta fidem.
 Ibo celer, quocumque toro meus accubat ignis,
 Effringamque tuas hospes auare fores.
 Armipotens bellator Amor, ni limina pandas,
 Surda triumphali claustra refringet equo.
 Victor vt inuitis grassatur in atria valuis
 Aeolus, & thalamis sceptrum sonora regit:
 Sic vbi ferrato deuincta repagula nodo
 Rupero, iam domitis imperiosa feris,
 Opprobrij domitrix, debellatrixque pudoris,
 Regnabo dominam Regia Diua domo.
 Si rigidi hinc vestes, surdusque in limine custos,
 Et quadrupes pugnat ianitor ante fores;
 Nil moror isato pugnantem cardine postes,
 Et nimium duras ad mea vota feras.
 Arceat (arceat enim) malus hospes, & hostis a-
 manti:
 Durior illiso ter pede claustra ruam.
 Et simul, Auster vt haurit aquas, & Aquarius
 imbres;
 Sic & ego lacrymis Pleias aquosa pluam.
 Fortè mihi surgent læti hæc post nubila soles:
 Sirius è pluuiam Pleiade feruet Amor:
 Igneaque erumpet mœstis è nubibus æstas,
 Deque doloris aquis vita serena fluet.

ELE-

ELEGIA VI.

*Æstus MAGDALENÆ euntis ad
CHRISTVM.*

ELOQUAR? incertum gemino cor distrahit
hamo;

Hinc amor, inde rapit frigida cura timor.
Ambo pari damno, votis discordibus ambo,
Cor gelat hic, alter flammæ, vterque necat.
Impare sic æstu glaciemque alternat & ignem,
Qui flagrat argenti mistus amore timor.
Hinc cor frigidius Scythicâ niue durat, & alget;
Acrius Aernæo deflagrat inde rogo.
Stat par lucta, pari luctatur vterque periclo:
Vincere pugnat amor, pugnat & ipse metus.
Vt flammæ nil flamma, nihil cedrus obuia
cedro,

Nil Austro Boreas, nil aqua cedit aquæ;
Sic vbi iusta pari conspirat in arma duello,
Nescia res vinci, vincere nescit Amor.
In varias sese quâ mens secat anxia curas;
Magdalis ambiguo statque labatque gradu.
Stabit, an ibit? amor trahit hinc, timor abstrahit
illinc:

Cor miseris scindit ille vel ille modis.
Quò rea se flectet? mulier temeraria Numen
Ambiet, vt nectat vincula grata Deo?
Bullataque fores excindet onante securi,
Affundens hilari tristia pocla mero.
Non ea mens, nec tanta suis fiducia votis:
Spes tamen impellit, quò vetat ire timor.

Nec

Nec tecum, aut sine te potis est rea viuere IESV:

Das animam, & dubio munere dando rapis.

Ah! cui nunc oreris vitæ alter Eous, an idem

Ambiguo in nimbo mortis eclipsis eris?

Quàm diu adhuc trepidam lis diuidet anxiam
mentem?

Perpete sub luctâ viuere, nõne mori est?

Morte magis nocet, haud vitalem viuere vitam.

Mors vnâ, innumeras vita dat ægra neces.

ELEGIA VII.

*Amor diuinus fugat monstra conuiuialia
MAGDALENÆ in limine Simonis
occurrentia.*

OBNIXI tandem victrix animosa pudoris
Vt stetit aratas Magdalis ante fores,
Ilicet intremuit custos in limine Ianus,
Quique cliens Iano, ianuaque ipsa labat:
Anxiaque attonitis fugere repagula valuis;
Fracta triumphali sub pede claustra iacent.
Audiuit strepitumque, seræ, strepitumque catenæ,
Latratumque canis, Magdaleosque pedes,
Comus, vitum fortè sales miscebat Iaccho:
Emicat attonito limine sollicitus:
Cui dextrâ fax viua micat, fax cinctâ corollis,
Et sedet in læuâ tinnula lingua chely.
Lutea palla viret nitidis intexta smaragdis,
Et picturatis stat coma vincta comis.
Diues opum, diues pictæ vestis & auri,
Auratam sequitur ludicra pompa ducem.
Picta sinum gemmis, gemmis radiata capillos

Hic

Hic Charis, & Charitos duxq; comesq; Iocus.
Et vibrat hic thyrsos fallace dolosus Iacchus,
Quæque comes Baccho garrula pica canit.
Et comes it Como Momus, cui dextra salino
Candet, vt urbano temperet ora sale.
Quin & scurra procax nigro sale, & asper aceto
Liuor, idem rabido cum cane carpit iter:
Candida cui blando distillat lingua veneno,
Atra sed immiti pectore fella virent.
Comus vt aspexit antiquæ dotis inanem
Magdalin in lacrymis, Magdalin in gemitu;
Hæsit, & in vultum visus defixit hiantes:
Cum grege lasciuo, nabra lyræque silent.
Perstrinxit stupor attonitum: at simul externato
Mens Como rediit, lumina torua rotat;
Elatratque procax aspro fera iurgia rictu:
Triste caput limo sannio dente ferit.
Iamque trahens rugas, vnco conuitia naso
Crispat, & excusso vertice probra vibrat,
Acres fremens, frendensque: Quid hoc? sic ergo
pudoris
Immemor, ad Domini Magdala nuda torum?
Dedecoris comes infamis pudor ibit honesto
Nunc epulo, fœdis spargere probra notis?
Magdalis ista fides? hæc vltima Bethanidarum
Gloria, & antiquæ nobile stemma domus?
Illa puellarum clarissima Cyprigenarum
Vah ibit Solymo lurida larua foro?
Præ scelus indignum! Sed prælia plura parantem
Subruit attonito cum grege diuus Amor:
Magdaleasque faces lacrymis extinxit, & ignes,
Quos serit hac Comi de face cæca Venus.

Ex-

Extinctam gemit ille facem, euertatque corollas,
 Nabliaque, & quidquid turba petulca trahit.
 Et simul aligero pede turbinis instar in auras
 Emicat, & Solymæ compita quadra fecat.
 At verò iam victor Amor, tremor ille Pudoris,
 Ceu potius casto pulcher honore Pudor,
 Victa triumphato Scribarum limina Como
 Ingreditur, cui dux pro face stella præit.
 It Timor, & nudo formosa Modestia vultu,
 It Pudor elingui doctus in imbre loqui.
 It Dolor, it pullo cui plurimus vnio peplo
 Candet, & includit Spes comes alba latus.
 Quin etiam adserpit sparsis Metanœa capillis;
 Læna quatit pectus, spicula dextra gerit.
 Magdalis insequitur lacrymis suffusa ruborem,
 Auspice quam ducit dux Metanœa manu.
 Aligeri circum glomerant pia turba clientes,
 Et tacitis agitant orgia festa choris:
 Arcanoque sacras animant sub pectine chordas;
 Cælestes tacitâ cor legit aure sonos.
 Quaque subit sua regna nouos Metanœa penates,
 Inque toro solium iam locat ipsa suum.
 Vela, stolas, torques, stellata monilia gemmis,
 Et Tyrias pallas vindice calce terit.
 At chorus ætherius, cassiamque, crocumque, rosamque;
 Spargit odorata munera rara manu.
 Dat costum cassiam que focis, & thure vaporat;
 Vnde piat castus claustra nefasta vapor.
 Gratus odor oculis passim respirat eburnis,
 Et vapidos afflat mellis odora lares.
 Mirantur Superi, Scribæ mirantur odorem
 Insolitum, & si quis mistus odore liquor.

Plu-

Plurimus ille sacro sese sed miscet oliuo,
 Quem sibi Magdaleo stillat ab ore dolor.
 Euge, piis oculis, oculis quos opprimit imber,
 Ignee dux radios his Amor adde tuos:
 Et face pro Comi, fumoque nigrante Voluptæ,
 Quem nox Tænario conflat opaca rogo,
 Magdaleis oculis æterni fideris instar
 Mox in Amore dabit aurea tæda diem.

ELEGIA VIII.

Medicina MAGDALENÆ.

CHRISTE saluber ades, nullis mihi cogni-
 te sæclis.

Magdala quærit opem: Christe saluber ades.
 O salve mea lux, iterum lux aurea salve,
 Christe mihi medicam prome salutis opem.
 Hei mihi! quot lunas, & quot mors annua soles,
 Ire dat ærumnis astra maligna meis!
 Cur mihi tam longas mortis mora prorogat
 horas?
 Debuerat rapidas sol properasse rotas.
 Aureus an fractis currus consistit habenis?
 Cur adeo lento serpit in orbe dies?
 Omnia quæ mutant, non mutant astra dolores;
 Sive redux vesper, sive recursat Eos.
 Alternos agitant sol & vaga luna triumphos:
 Ast meus immoto perstat in axe labor.
 Sirius apicis si decoquit ignibus herbam,
 Decolor herba novas mox bibit imbris aquas.
 Si teneram Boreæ vis sauciat aspera myrtum,
 Ab mihi Zephyro myrtus adoptat opem.

Gnos-

Gnossia Dictæam capram si fixit arundo,
 Dictamnus medico succida rore fouet.
 Sollicito neptis Prognos pennata nepoti
 Reddit adhuc teneris lumina rapta genis.
 Exuit hibernam serpens mors viua senectam:
 Vnde myops lumen luceat, herba viret.
 Laurus amara domat fastidia cruda palato,
 Siue tuo perdix, siue palumbe tuo.
 Quid loquor, vt calamintha feris stet amica
 lacertis?
 Et draco lactucâ dona salutis emit.
 Mitto loqui, Palamedis auis quâ stirpe medelam
 Hauriat, aut succos quos bibat æger aper.
 Exprimit origano moritura ciconia vitam,
 Et legit ab lauro coruus anhelus opem.
 Denique cuique salus, vel spes sua nota salutis:
 Magdalis ignotus sed sibi sola dolor.
 Et cui cuncta fluunt resfluuntque volubilis orbis,
 Stat scopus innumeris Magdalis vna malis.
 Nec dat longa dies crudas mitescere curas,
 Quas alit ardenti pestis iniusta sinu.
 Scilicet insidięque, necesque, metusque, doloresque,
 Aerumnęque, pudorque, anxia corda coquunt.
 Vnde breues populatur edax mihi flamma me-
 dallas,
 Quęque sata his flammis ferrea mortis hiems.
 Hei mihi! quis tandē, post mille volumina luctus,
 Vlcera Præoniã claudet hiulca manu? (res,
 Spes mea Christe, meos nunc negligis ergo dolo-
 Morte premente caput, morte premente sinu?
 O mea lux, & vita, nouę nunc annue vitę
 Semina, & in laudes omina læta tuas.

Haud

Haud ego posco sacras immenso è sidere flamas:
 Mi satis è tanto lucida mica foco est.
 Os mihi si tenuis radius delibet I E S V,
 Vel saltem radio quæ fluit aura tuo!
 Caucasus Arctoon petra si cor staret ad Vrsam,
 Mox flueret rapido Sicelis Actna rogo.
 O mihi ver aperi, Phryxciq̄ue arietis instar,
 Adspira geiidis sidera blanda fibris:
 Vt nouus ardor Amor, cui mitior intepet æstus,
 Temperet affectus ad tua vota meos.
 Magdalis egra Deum, medicâ Deus imbuit herbâ
 Magdalin; vnde repens currit in ossa vigor.
 Haurit in expertos venis sitientibus ignes
 Magdalis, & dulci deflagrat ic̄ta face.
 Hinc vapor, hinc oculi sudor vitalis, & ardor,
 Hinc vege è fletu manat in ossa liquor.
 Fax agris incocta fibris, & frigidus aggor,
 Mors, & morbus edax, vulnus, & vlcus abit.
 Et viret aucta nouis iam succida vena medullis,
 Vnde fluat riguis lymphâ gemella viis.
 Inque pedes sine labe pedes redit; vnde salutis
 Fons ijt, huc riuus dulce retorquet iter.
 Quaq; retorquet iter, vehit vnda relapsa salutē:
 Fletus enim medici de pede ducit opem.
 Vt vidi medico tactu pedis ire salutem,
 Obstupui, & dixi: Pes medicamen erit?
 Aut liquor herbipotēs stillat de simplice lymphâ,
 Et se pes medicâ vertit vterque manu?
 Sed quid ego cæcis anceps cor distraho curis?
 Nonne salutiferas pes bibit vdu aquas?
 Nonne tuo fletus flagrat medicatus amomo,
 Et crocus his plantis officiosa natat?

C

Am-

Ambigis? ecce pio nardus comes affluit imbris;
 Arabia his plantis, & seges Inda sedet.
 Non tot odoratas messes legit vberē felix
 Fruge Cilix, Indus diues, odorū Arabs;
 Nardiferā quot spargis opes locuples alabaſtro
 In caput ambrosium, liligerosque pedes.
 Nardus enim, vel gutta croci, si tangit *I E S V M*,
 Nobilius medico sudat aroma croco.
 Magdala tange pedes: Arabum felicia fundis
 Balsama; quid mirum si fluat inde salus?

E L E G I A I X.

Remedia MAGDALENÆ peccatrici.

VT quid adhuc erras infestis anxia siluis,
 Solinagis toties obuia præda feris?
 Hic vbi Tænarios mors armat acerba dolores,
 Humanisq̄ue gemens ossibus albet humus;
 Mugitus, rabiemq̄ue, minasq̄ue, trucesq̄; furores
 Temnis, & armatas in tuā damna feras?
 Vulsifico vidi sub dente dehiscere pectus,
 Et vidi rigidā vulnera secta manu.
 Nunc erat in sæuos vt tota leonis hiatus
 Iret (& ibat inops mentis, & ægra metu)
 Magdalis, & prono de sidere cœperat Orco,
 Iam data ter gemino victima dira canis;
 Ni laceros artus iratis faucibus Orci
 Bellipotens vindex eripuisset Amor.
 Clamat iō, Leo cede, truces abscedite tigres:
 Cedite. Cesserunt: saucia sola gemis.
 Quin etiam tradux mundi de peste venenum
 Inspirat tacitam cæca per ossa lucem.

Ahs

Ah! ubi vineta cauis Cypris illigat ora lacertis,
 Quale tibi blando virus ab hoste bibis?
 Nec fugis ab nocuo mundo, dulciq̄ue periclo?
 Iste locus, nescis? damna salutis habet.
 Hic ignominia, noxa, & lata vulnera noxis,
 Quis grauis exurit conscia corda dolor.
 Ecce, tuos serpit clàm pestis auara per artus,
 Grassaturq̄ue cauo flamma proterua sinu
 In mortē putre, cerne, gelat iam pectus; & isthic
 Sists adhuc? medicam saucia quære manum.
 Funestas cui culpa fores recludit Auerni,
 Anxia vin' mortem pellere? pelle inoram.
 Quid trahis infelix lenti dispendia leti?
 Tu si dulce velis viuere, viue DEO.
 Nonne per illecebras, & blandi philtrea doloris,
 Velle pati morbos, mortis amore frui est?

E L E G I A X.

MAGDALENA desiderat per satisfac-
 tionem peccata expiare.

O DEVS immensis iam tandem parce piaculis:
 Quamquam ô! sed mitis parcere iussit
 Amor:

Ille mei sceleris vindex, sed nescius iræ,
 Qui sine vindictâ plectit inane scelus.
 O me felicem! cui mite tribunal I E S V
 Stat torus iste, meis iam torus vduis aquis.
 O pudor! ô immane nefas! sic ibit inultum
 Crimen? & in pœnas vltor inermis erit?
 Et metuo, & spero: veniam promisit I E S V S;
 Et veniam vindex abdicat ira reis.

C 2

Antè

Antè niuem blandis lambet fax Siria flammis,
 Et parcat niueo torua læna gregi:
 Quàm Deus vlticis numeros non expleat iræ,
 Expendatque nocens, quas tonat æthra, minas.
 Dextra vibrat fulmen; sed læua reponit oliuam.
 Si tonat ira faces, gratia spondet aquas.
 Eia, niuem fidis lambat fax Siria flammis,
 Et parcat niueo torua læna gregi:
 En meliore rotâ noua fingitur vrna salutis,
 Fulmineas vincit mitis oliua faces:
 Si modò tristè gemens genibus prouoluar IESV,
 Et stiterim nudum supplice fronte caput.
 Cæsaries promissa nouâ dabit arte catenas:
 Frons benè nuda peplo, squallor & horror erit.
 Noxia stabo toro; (folium torus ille Tonantis)
 Licetor vtrinq; premet, hinc pudor, inde timor.
 Ferrea quid vincit vadimonia fingo lacertis,
 Hic vbi vindictæ nescius vltor adest?
 Curia cui thalamus, torus absq; timore tribunal:
 Hospes amans Iudex, pœna doloris Amor.
 Supplicium lacrymæ; (lacrymis quis dulcior
 humor?)
 O modò quàm felix vertitur vrna reis!
 Vindicis arma, facesque, & inexorable Numen
 Vincit inexhaustus supplice fletus aquâ.
 Sentio, me castis flammis vis enthea tædis;
 Serpit inexpertus cæca per ossa vapor:
 Et modò diuino tenerum cor vulnerat cæstro:
 Sed mihi quæ vulnus dextra dat, addit opem.
 Quæ planxi antè gemenisque, iacensque, tra-
 henisque catenas,
 Libera tollo manus, libera tollo pedes.

O pietas! ô blanda manus! ô gratia Diuùm!
 Quæ uoueam iustis munera digna sacris?
 Vis tua millenæ cumulent altaria lances,
 Et sacros oneret India tota focos?
 Totâque thuricremis uiuat Panchaia flammis,
 Qualis ad Ifacios fumât acerra rogos?
 Mitte leues Arabum vitæ sine pondere fumos;
 Vult sibi uiuus Amor uictima uiua litet.
 Vitales igitur cadat hostia iugis ad aras,
 Siue sit hæc turtur, siue sit alba bidens.
 Quid tibi cum brutâ lanâ, volucricque fauillâ?
 Victimâ sola Deo, quæ benè libat, homo est.
 Muneribus supremus honos, & idonea Diuis
 Hostia cor purum est, cui sacer ignis Amor.
 Hoc solo capitur vindex, qui nescit emaci
 Nec prece nec pretio, thure nec igne capi.
 Viderit is tenuem flagranti è corde vaporem;
 Mox tetricis rugis quæ sedet ira, cadet.
 Quælibet esto minor tantis sit pœna piaculis;
 Diluet immensum lacryma parua scelus.
 O steriles animæ, queis hic non liquitur humor,
 Quo datur augustis ritè litare sacris!
 Ergo ueni decus ille meum, spes ille salutis,
 Vnde fluat vitæ lactea uena meæ.
 Deque tuo purus radius dio influat astro,
 Hoc de corde sacras qui tibi gignat opes.
 Vel tenui radio me si fors tangat I E S V S;
 Ome felicem! qualia dona manent!
 Me terigit radius, flagrat entheus ardor in illo;
 Cor ictum tepidas liquitur in lacrymas.
 Ah! foret apta meis flagrans cor uictima noxis,
 Quique fluit læso corde per ora liquor!

C. 3

Sed

Sed quota pars cor quæso mei est, fax pectoris
ardens,

Quod calet vt paruo testa pusilla foco?
Quò mihi mille boues, & millia mille bidentū,
Quæ crepitant Solyms ignea præda focis;
Vnica si vel gutta sat est, quæ temperat iras,
Et de corde flagrans mica vel vna sat est?
Opto tamen tumidos se cor effundat in auctus,
Augusto que breues ampliet orbe sinus;
Omnigenos que mei cor corporis induat artus,
Omnibus vt membris victima tota litem.
Aut oculus certè sim tota, volubile sidus;
Clariùs vt spectem lyncea tota Deum.
Ni satius foret esse manū, quò Magdala sanctus
Tota labor sacro militet obsequio.
Quid prohibet verti vocali pectine linguam,
Vt mea te solum lingua diserta canat?
Sed quid ego infelix tanto me dignor honore?
Illa ego tota probrum, dos ero digna Deo?
Non cor, non oculus, nec ego manus apta To-
nanti;
Sim nisi sub modico puluere, puluis humi.
Tu capitis caput ille mei, lux lucis I E S V,
Vita meæ vitæ, cor mihi cordis eris.

E L E G I A X I.

MAGDALENA *lacrymis fucum
omnem eluit.*

PURTIDA quam pyxis vomit ora per vincta
mephitim,
Et rea quod fictis illinit ymbra labris,
E ma-

Emacula, pictum q̄; genâ male-olente venenum
 Terge: subest lacrymis spongia pura tuis.
 Flebis; vti fons est oculus, quē crimina tangunt;
 Informi formâ flere perenne tuum est.
 Illacryma stibio: mendaci tincta figurâ
 Ora volubilibus diluet imber aquis.
 Illicet en surdo cadit agmine riuus honesti
 Obses, & illimi temperat imbre genas:
 Et niueis expugnat aquis vis limpida fletus,
 Quidquid adoptiuum frontis adumbrat ebur.
 Nec satis hoc; castus rubor ardet in ore rosantis:
 Qui stetit in peplo, transit in ora pudor.
 Iam lego purpureâ depictum fronte pudorem.
 O quàm flos Tyriæ discolor iste togæ!
 Qualis ab auricomâ Thetis iccta rubescit Eoo,
 Tale verecundo iam rubet ore decus.
 Corallo qui floret honos, rutiloque pyropo,
 Et flos Magdaleis purpurat ille genis.
 O quâto hic melior liquor, os qui tingit & ornat,
 Quàm sit ab Oebalio quæ rubet vnda cado!
 Aut picei fuligo foci, conchæve saliuâ,
 Vel par creta niui, vel rubra bulla nitri!
 Deniq; quidquid id est, pyxis quod lena pudoris
 Inquinat, aut tincto capsâ vomit gremio!
 Euge, tuum nunc ingenuo caput imbue vultu:
 Simplicee nobilius floret ab ore decus.
 Cerussam, stibium, fluxi tectoria vultus,
 Diuiduo sulcans tramite riuus arat.
 En aqua Sidonio concors it vena veneno:
 Qui rubor ore stetit, is rubor ardet aquis.
 Quæ lacrymas minio tingis, stibioque coloras,
 Eluis, an mutas? denuo picta nites.

36 BALDVINI CABILLIAMI LIBER VI.
Vah! ea simplicitas quàm callida! nescia fuci
Dum fucum expungis, maior adornat honos.

ELEGIA XII.

MAGDALENA lauando CHRISTI
pedes se lauat.

PVRIOR argento quà labitur vnda doloris,
Pellucet liquido candida cura vitro.
Nimirum nitidis CHRISTVM stat tingere
lymphis,
Squallida cui niueos vmbra arena pedes.
Lene-fluens tacito iam voluitur agmine riuus,
Voluitur vndoso naufragus amne pudor:
Sed sine labe pudor, casti qui censor honoris
Purpureus, mediis pulchrior ardet aquis.
Cui dolor argenteis purus comes adnatat vndis,
Puriter vt sancto diluat amne scelus.
Eia, fat est; lacrymæ, rapidoque fluentia cursu
Flumina, fat Dominos implicuere pedes.
Nunc inhibe riuos, linoque bibace tor vndas
Opprime, linigerâ compede stringe pedes.
Detrahe sollicito quondam data vela pudori,
Vela verecundas abdere iussa genas.
Hei mihi! nulla tuo nubes prætexta rubori est,
Vlla nec impurum subtrahit vmbra caput.
Fallitur, ah, isto qui quærit flamma vultu,
Cui benè nudus Amor lucida flamma micat.
Sed tibi fit sindon frons, quæ sine sindone prodit.
O tibi quàm solers fit modò textor Amor!
Cerne, liquens oculus largo quas prodigit imbrî,
Elamhit reduces crinis auarus aquas.
Quem-

Quemque rigat fletus, siccatur cincinnus I E S V M,
 Cincinnus bibulo par modo forma peplo:
 Qui quoties auidis siccatur vestigia cirris;
 Et toties optas, altera lympha fluat:
 Et tot eant rursus grauido de lumine guttae,
 Quot stant fronte comae, queis premis vda pedes.
 Nonne Deum madido dum tergis amica capillo,
 Teque tuumque; lauas squallida nymphea caput?
 Quaeque sacro thalamo teter nisi squalor & Orci
 Fax immunda venis, nix modo munda redis?
 Nempe Deum tangis, te tangit & ille: niuosos
 Queis lauis atra pedes, alba lauaris aquis.
 Sic ubi tu vitrea roras aspergine plantas,
 Spongia fit C H R I S T I pes; tua corda lauat.

ELEGIA XIII.

Spongia MAGDALENAE lacrymis.

Hic ubi virgato discurrit discolor auro
 Purpura, & inuitat in sua strata D E V M;
 Gratuler, inuideamne? pari mens haeret in aestu:
 Cura biceps bifidis errat ut vnda fretis.
 Inuideam? & quare? dos dicitur aqua magistro.
 Gemmantem ille bibit aureus hospes aquam.
 Gemma manu rorat; it gemma per alta comarum,
 Et per adhuc teneros oscula ad vda pedes.
 Gratulor, o felix! niueis sic pingere baccis
 Cui datur, & casto tingere rore Deum.
 Utque diu tingas, voueo; sed prouida census,
 Parcius o oculis utere Nymphea tuis:
 Neu nimium has lymphas tam rarum prodige
 munus.

C 5

Parce,

Parce, sat est; riguis iniice frena genis:
 Et temerè errantes auidâ lege sindone gutras.
 Claude tuos riuos: planta sat ista bibit.
 Dein lacrymas expunge tuas, bibuloque ma-
 dentes

Terge pedes velo, prouida terge genas.
 Sit modus his thermis; tandem, ô tandem ebibe
 lymphas.

Nolo cadat tristi planta sepulta mari.
 O quantû erroris! rursum it pudor alter in imbres:
 Quâ pudor it, rursum diluis ægra pedes:
 Nec tamen exsiccas, aqua an ebria rursus oberrat?

Nolo laues lautos, sed citò terge pedes.
 Nulla tibi sindon, nec sindonis vlla niuali
 Candicat vmbra manu; sed coma sola bibit.
 Deinde pluis, pariterq; rapis quos fuderis imbres:
 Quæ fluit ore, bibit crinis auarus aquam.

Quid facis? ah nescis? lino sitiente natantes
 Vis ficcare pedes, quos tamen vsque rigas.
 Euomit illuuiem, non balnea iusta ministrat,
 Absque modo assiduas quisquis inundat aquas:

Sed quicumque lauat puro vestigia riuo,
 Si sapit, albenti tergit & illa peplo.
 Vtere sorte tuâ: deterge tot humida luctus
 Urbano genio, carbaseoque sinu.

Sed pia nympa sapis! natiuam in sindona cirros,
 Cerne, tibi solers textor adornat Amor.
 Quas passim effusis siccas affusa capillis,
 Apta coma his lymphis, aptaq; lympa comis.
 Dignius his lacrymis nihil est flauente capillo,
 Spongia nec cirris dignior vlla tuis.

ELEGIA XIV.

MAGDALENÆ *lacryma gemma.*

MAGDALIS vt glacies Phœbeo saucia telo
 Liquitur, & vernâ plus niue delacrymat;
 Vrit Amor, liquidos qui cor distillat in imbres:
 Mille pudor guttas, mille decenter habet.
 Si potis influere hos oculos Tagus aurifer, aurum
 Efflueret fului purius amne Tagi.
 Si sudo hic vitreas ros spargeret aëre stillas,
 Nobilior baccâ diuite gemma foret.
 Huc si læta suos pluerent fors lilia rores,
 Iste liquor niueas illacrymaret aquas.
 Et quod non afflat lacrymis decus auctor IESVS,
 Aurato radio cor vbi flammatur Amor?
 Purius his nihil est, nihil est his pulchrius vndis,
 Quis rorat Dominos Magdala casta pedes.
 O felix animi! cui dos tam rara salutis
 Manat, & it liquidis limpida gemma genis.
 Qualis honos nitidi pulchrâ in ferrugine rores,
 Quos picto illacrymat Iris odora solo:
 Gratia quæ violis, immortalique amarantio,
 Aut illibatis alba per arua rosis:
 Tale decus puris appingit gratia lymphis,
 Quas castus roseo lustrat in igne pudor.
 Et tu terra bis pignus tam nobile Diuûm?
 Occidet informi gemmea gutta solo?
 Quid pote nobilior, quâ ros qui gemmat Amori?
 Et tener hic fusco puluere serpit onyx.
 Dic meliore viâ tam splendidus effluat humor:
 Pulcher honos pulchrum quaerit honoris iter.

Sed sapit; en niueas irrorat lacryma plantas.
 Sic pia gemma suum dotat & ornat ebur.
 Nescio ad istud ebur num plus orneris, an ornes,
 Cui nouus argenteo de pede creuit honos?

E L E G I A X V.

MAGDALENA CHRISTI *sitit*
lacrymis explet.

NIL æquè ardet amans Deus, ac mera pocula
 luctus,
 Dulce sitibundus cor cui torret Amor:
 Idque epulas inter, festique theatra Lyæi,
 Magdala quid cessas? applue pocula Deo.
 Lumina vtrinq; tument biuios meditantia riuos,
 Riuos queis Hyalo purior vnda fluit.
 Crystallo liquente Dei caput omne coronas,
 Et satias lymphâ lene-fluente pedes.
 Par liquor in riguum pectus descendit I E S V;
 Ora madent, gremij vallis eburna natat.
 Anne putas, sitit vsque meras queis affluis vndas?
 Fors satur est lymphis C H R I S T V S, vt antè
 mero.
 Despuit ille grauis; fastidia cruda Lyæi,
 Et satur ille mero pascet ab anne sitim?
 Num liquor hic tanti est? sal vt lacrymabile
 luctus
 Plus omni sapiat nectare, vite, fauo?
 Hic quod agat, nihil est, succo dolor asper amaro:
 Nil ad pocula facit lacryma nata queri.
 Inuitat tamen illa, trahitque, tenetq; Tonantem;
 Suauior ô mannâ, nectare, melle, mero!

Si

Si vel gutta pluat, cor ebriat illa Tonantis.
 Non sat gutta tibi, flumina tota vomis.
 Rursus inexhaustis mergis vestigia riuus,
 Et rursus calidis te dolor vrit aquis.
 Sit satis hoc: quid adhuc turgēt tibi lumina fletu?
 Feta nouum in partum, credo, doloris eunt.
 Inde nouam cœnam sibi CHRISTVS, & altera
 poscit
 Pocula, & augusto xenia digna toro.
 Sic reor: an renuat tam prompti munera fontis,
 Torridus in Solymis ille sititor agris?
 O quoties (memini) dum mille pererrat cremos,
 Puluereo in nimbo torruit ora sitis:
 Et (nisi me fallant sæui læua omina fati)
 Ah! Sitio, Sitio, vox morientis erit.

ELEGIA XVI.

Vngentem MAGDALENAM *suâ gratiâ*
 CHRISTVS *ungit.*

In calidas ebullit aquas, liquidasque querelas,
 Igneus ardentis cordis alumnus Amor.
 Enthea viuaci vis eliquat igne medullas,
 Vnde fluunt riguis balnea pura genis.
 Et verò fluxere. bibit sat planta tot imbres.
 Claude genas, fontes Magdala claude tuos.
 Sic ego, sic mecum concors tibi suaferit hospes:
 Sat modò lauisti, lassa recumbe toro.
 Fors aliquis dicet conuiua benignus Amanti,
 Cui mollis tenero sit fibra ficta luto:
 CHRISTVS amans nardū sitit, & sitit ebria nardo
 Balsama: balsameâ perplue fruge pedes.

En tibi pyxis: adhuc cessas? malè prouida cessas?
 Expirat, tuani cinnama spiret, Amor.
 Imbris egens animam ceu flos exhalat odoram,
 Et furtim moriens languida colla trahit;
 Nec iam libat apis, nec cerua, nec addita ceruæ
 Filia, nec radio sol meliore legit:
 Sic viduas nardo lacrymas fastidit I E S V S;
 Et tener absque croco Numinis efflat Amor.
 Tu si sis saxum, sine tantus vt occidat hospes.
 Saxeæ sed non es: nardina grata pluis.
 Vt liquido ficcos artus perfudit oliuo
 Magdalis, & lacrymas miscuit ægra suas;
 Alteraque irriguo defudit balsama gutto,
 Atque nouas iterum depluit vber aquas;
 Nescio quid tenerum limis arrisit ocellis,
 Vt tot abire manu cinnama vidit Amor:
 Et simul infit: Odor quã spirat amœnus Amorẽ,
 Tam quoque gratus Amor spirat odoris opem
 Quot stillat liquidos nubes Panchæa vapores,
 Tot medicos succos appluet almus Amor:
 Vnde tuo quæras solatia grata dolori,
 Qualia spes duris spondet amica malis.
 En tibi pro meritis cor vinctus inungit I E S V S:
 Sic pia quas C H R I S T O das, tibi reddit opes:
 Sors ea quã felix, quæ sic sua munera fundit,
 Maius vt inde sibi fœnus auara legat!
 Cinnama fluxus olens, & olens refluxus Amorẽ,
 Si datur alternis ire redire modis;
 Nunc doni secura tui plue diues amomum,
 Cui dum currit odor, iugè recurrit Amor.

ELEGIA XVII.

*Pulchritudo MAGDALENÆ
interna.*

HACTENVS horrificis torquata Medusa
colubris

Magdala, nunc ibis digna virago Deo:
Si modo, quæ nunc est, poliat noua curam;
Quæque fuit, liquidis deleat vnda genis.

Pristina si stat forma, cades obnoxia leto;
Sin cadat, apra sacro stabis imago toro.

Nunc igitur CHRISTI vultu duc æmula vultū.
En speculum; impexas hinc tibi come comas.

Quam citò formoso vitrum rapit omnia vultu,
Quam citò fulua nitens imbibit astra lacus:

Tam facili cunctas Amor induit ore figuras;
Pulchrior ille lacu, purior ille vitro:

Et tu lenta sedes incultis hispida cirris,
Hic vbi formoso lux tua fonte natat?

Castior o siluam per læuia colla fluentem
Castiga, & gracili stamine stringe comas.

Non benè, crede mihi, nudâ quis fronte pudorem
Ponit, vbi cœnæ sit Deus ipse caput.

Dum vixti, vixti benè culta virente smaragdo,
Et stetit aurato frons redimita peplo.

Tu nunc illa Charis, tam comis amica leporum,
Vis posito mundo rustica nympa mori?

O vbi frons, & frontis honos? hæc vltima formæ
Gratia, vt incompto forma cadat capite?

Vt quid inornatis passisque inhonora capillis
Vrbani violas in tua probra torum?

An

An pudor attritus ferræa de fronte pudorem
 Auget adhuc, nec te depuduisse pudet?
 Quid tibi cū squallore, comaq; vagante seueras
 Per lacrymas? isthæc symbola digna Deo?
 Sic tamen inuitas, vt ades non compta, Tonantē:
 Et tenui plorans murmure, dicis, Amo.
 Sit satis hoc: valeant teretes cum pectine vittæ,
 Et crinalis acus, velaque tincta Tyro:
 Nil tibi cum mundo, diues cui mundus I E S V S.
 Quo minùs ornaris, te magis ornat Amor.
 Stat donis mens pulchra suis, proprioque paratu:
 Ipsa sibi virtus præmia perfoliit.
 Nunc tibi torquatae facies micat æqua columbæ,
 Aurea cui cunctas gratia donat opes.
 Hic pudor, hic casto sedet alba modestia vultu,
 Hic & flexanimo suada stat ore Charis;
 Hic color ingenuus, parca hinc bona vincula
 linguæ.
 Adde verecundis nupta coralla labris.
 Lex hic iuris amans, vis hic adamantina Diuūm:
 Hic modus, hic fati prouida cura sedet.
 Et quæ nō radiat virtutum hic gemma, vel aurū?
 Magdala tu quanta es, tota monile nites.
 Dum C H R I S T I ad radios, tua lumina vertis
 ad imbres.
 Ex illo quantus Magdalin afflat honos?
 Quam pulchris formosa genis obcludit imago,
 Quas minio pingit purpura casta suo!
 Quam benè compta nites rosei Regina pudoris,
 Hic vbi non comptis silua stat hirta comis!
 O felix speculum! quæ sic ornare, nec ornas!
 Hoc tu plus cordis, quo minùs oris habes.

E L E.

ELEGIA XVIII.

Conuuium Simonis.

O BSEQVTO maturus Amor venatur IESVM
Saxa per & valles, cōpita, templa, domos:
Et tandem reperit (epulo sedet ille) Tonantem;
Huc ruit, & vincas subruit arte fores.

Fit fragor: irrumpit thalamum, dotalia CHRISTO
Dona ferens festâ cum face pulcher Hymen.

Euge, tuum Simon, nolensve volensve, liquenti
Cum casâ spectas Magdalin ante torum.

Nec tantum spectas, sed liuide Scriba malignis
Obliquas oculis nardina mista croco.

O quoties dicis: Quò, quò temeraria? tantum
Tun' scelus ausa? meas sic violare dapes?

Cæca satin' sapis ô! malè prouida ad oscula
CHRISTI

Ibis inornatis hispida vt vrsa comis?

Non tenui vittâ flauentes vincita capillos,
Non retinens nudis flammea casta genis?

Non Tyrios (prò quale nefas!) induta paratus?
Nec Salue vlla sonas, nemo reponet Aue.

Ocyma dira serent concordi hinc inde cachinno,
Quotquot Idumæo decubuere toro.

Nil nisi singultus suspiriaque ægra resorbens,
Inestas tragicis orgia festa modis.

Num benè laxa grauis violat conuiuia fletus?
Irrumpitque procax non sua regna dolor?

Quid Baccho, & lacrymis? an habent & gaudia
fletus?

Hospes abi, & lymphas ebibe sola tuas.

ELE-

ELEGIA XIX.

MAGDALENA CHRISTO *mittit
epistolam.*

MITTIT amans ceras, sed quas, heu! mortis
 ad urnam
 Pulveream tristi pulvere spargit Amor.
 Orbis Amor, duri quem vis grauat aspra doloris,
 Fraternalisq; graui torret ab igne cinis:
 Et qui fulmineis ceu fax è nubibus ignem
 Haurit, vt inde vomat, quas bibit imber aquas.
 O sit fas auidis oculis libare querelas,
 Quas muto gemitu scripturit ager Amor!
 An nigra ceratis inserpit sepia sulcis,
 Intingit se fauo suaue-liquente stilum?
 Artifici an tabulis instillas rore Lyæum,
 Mellitæve bibunt dulcia sensa notæ?
 Cernere an est roseo florere pugillar in ostro,
 Aureæve ostrifero scripta micare libro?
 Inspeci facili facundas imbre tabellas.
 Hei mihi! de lacrymis omnia vota natant!
 Lucifer inde latex cerâ num cerite noxas,
 Et vetus opprobrium denuò mæror arat?
 Carnificesq; trahens ægro sub pectore curas,
 Quæ pudor erubuit probra tulisse, feret?
 Sit piguisse semel satis & super: vna ruboris
 Lex satis est, rursum nolle pigenda sequi.
 Cur igitur pluuio dolor exprimit ore querelas,
 Mæstaque de mæsto pectore vota fluunt?
 Heu! tibi tot falso qui dictat ab imbre lituras,
 Ille iacens gelido marmore, frater erat.

Hoc

Hoc à fonte cadit liquor æger, & humida luctus
 Littera, quid surdum iussa silendo loqui.
 Hinc dolor, argutoque fluens de rore querela,
 Quam notat humectis sparsa litura genis.
 Qui numerat fluctus, & qui metitur arenas,
 Is tua vota sub his enumerabit aquis.
 In bibulam ceram iugi manare videres
 Imbre genas, candor quas niuis instar habet.
 Non frons prima libri, soleanis littera, Salve,
 Siue breui titulo dulce propinat Aue;
 Non hinc, CHRISTE veni; quid vota moraris
 Amantis,
 Et nimis, ah! lento cur pede fallis opem?
 Non hinc Theta nigrum tristis nota mortis ad urnam
 Feralem, heu! frater, puluis & umbra iacet,
 Et situs, hic vox vna sonat, quam lacryma signat:
 Aeger amicus obit, quem pius hospes amas.
 Sit satis hoc: quid plura? moras Amor odit aman-
 tum:
 Vt celer est, celeri sic volat ille stilo,
 Hic ubi scribit Amor, vel apex satis vnus amanti,
 Et licet immenso par nota parua libro est.
 Ecquid opus longos chartis intexere sulcos?
 Cuncta Deo scripsit flebile nomen: AMAS.
 Illic Mercurio duce nuntius auocat ales
 Pegaseam pennam, quam leuis aura vocat;
 Per vada, per campos, per aperta, per inuia rerum,
 Optato donec limine sistat iter.
 Accipit obuinctas gemmas linoque tabellas
 CHRISTVS, adhuc Soly mis auis exsul agris.
 Illicet ut tristes tabulas aspexit IESVS,
 Conscijs arcano cera quid ore premat,
 Lustrat,

Lustrat: & vt legit facundo scriptile fletu
Nomen AMAS; itidem scripsit & æger, AMO.

E L E G I A XX.

*Alterâ Epistola MAGDALENÆ ad
CHRISTVM pro suscitatione La-
zari.*

MENS erat ignotis IESV te quærere terris,
Seu fera silua tegat, seu specus alta pre-
mat:

Iamque meæ primo stabant in limine curæ;
Te mea spes volui, non tamen apta, sequi.
Vix cœpi ire gemenſque, labanſque, tremenſque
& anhelans,

Heu! cecidi in dubios lapsa relapsa pedes:
Labentemque solo dextrâ lauaque clientes
Sustinuere manu, sustinuere sinu.

Vox simul vt rediit; Mi Lazare, respirantis

Heu! vox prima fuit: altera, CHRISTE redi.
CHRISTE redi, ô quando! nimis, ah nimis asper
amanti,

Irrita mendaci vota moraris ope!

O quis erit tandem ille dies, qui sistat IESVM!
Sed quid? abest mea lux, fors & abesse volct.

O quis erit istas qui lenè susurret in aures,
Quod voueo toties anxia, CHRISTVS adest!
CHRISTVS adest; & adest CHRISTO comes ar-
biter æui,

Ac necis & vitæ præses & obses Amor.
Sed quid ago? blandis magis aspero vulnera telis,
Dulciaque in luctus somnia pasco meos.

CHRIST-

CHRISTVS abest, & abest Amor his procul
 exsul ab oris,
 Spesque comes fidi pignus Amoris abest.
 Si tamen ille gradum Solyms aduertit arenis,
 Bethaniis ibit obuia turba plagis:
 Aut medio occurrat (magis hoc decet) obuia
 campo.
 Sed tardant auidos inuida vincla pedes.
 Mœror enim duris innectit corda catenis;
 Quique cor hoc vinxit, vinxit & ille pedes.
 Et dolor infrenat elingui verba palato:
 Quod super, in digitis vox sedet vna meis.
 Mœsta tibi mœstas mittit tua Magdala ceras;
 Muta quidem, lacrymis sed tamen apta loqui.
 Littera si claudo pede fors labat, ebria fletu,
 Ancipiti que notat nescia stare stilo;
 Aut nota trunca sedet, moriturve sepulta lituris;
 Turbida signa manus præmorientis erant.
 Hoc solû (quod dicitur Amor) sedet hisce tabellis:
 Vnica vox I E S V, cetera fletus erant.
 Per tibi quæ blando pietas cor imbuit igni;
 Per tibi qui tenero pectore spirat Amor:
 Perque meo toties tua quæ data dextera fratri est,
 Hospita Bethanio dum stetit ara toro:
 Perque meos, Martha que pios, duo pignora,
 fletus;
 Perque tuas lacrymas, quæ decuere meas:
 Per benè si de te meruit mea nardus I E S V;
 Accipe non durâ, quas damus, aure preces.
 Quæ rogat, est hospes: super hospite dona re-
 poscit,
 Qualia sæpè dedit xenia gratus Amor.

Da

Da veniam; fateor, non sunt mea munera tanti,
 Vt Domino iniungant grande laboris onus.
 Tu tamen vna salus, & publica cura dolorum,
 Hospitibus renues ferre salutis opem?
 Frater, vti cernis, vastâ sub mole sepulcri
 Occubat, inuiso nomen inane solo.
 Quem populatur edax olidâ lue mortis alumnus,
 Et putris, heu! terrâ peste venenat amor.
 Tempora si numerem (numerat dolor omnibus
 horis)

Tertia iam lacrymis sæcula iëre meis.
 Manè dies surgit nitido rediuuius Eoo,
 Quem nigra nocturnis vespera mergit aquis:
 Etiam quarta mei luctus deuoluitur ætas;
 Nec tamen vlla redux omina firmat Amor.
 Luna nouo complet cornu reparabile torno,
 Menstrua quod rapidis deterit hora rotis.
 Ostrifero comit ter nuda roseta galero,
 Quæ spoliat pictis inuida bruma comis.
 Et quæ non viridi caput exserit herba teatro,
 Improba quam cæco carcere clausit humus?
 Terra suos, simul æthra suos instaurat honores:
 Emicat hæc astris, stirpibus illa viret:
 Quin ergo mea vita, iubes (miserere precantis)
 Currat in exsanguis viuuda vena sinus.

ELEGIA XXI.

MARTHÆ querela.

L AZARE mi frater, mœstæ ò te siste forori!
 Ah! in fraterno puluere, quæro nihil.
 Iam nihil ille decor vultus, flos, gratia formæ;
 Quæ-

Quæque Charis suado sessitat ore, nihil.
Et nuper tam grande decus Bethanidos aulae,
Vix leue nunc digitis in tribus hæret onus.
Ergone fraternas, cheu! pro fratre fauillas
Admittet viduo nunc soror orba sinu?
Nomen autem tam grande, tot & spes tanta nepotum,
Nunc breue nescio quid, curta quod vrna capit?
Vouerat innumeros longæuis solibus annos
Palma virens æui, quam tulit atra dies.
Non illum patrius torquis, non census honoris
Censor, & antiquis cera tuetur auis:
Non illum teneræ lanugo Cydonia malæ,
Non illum hospitio tessera pacta fidem;
Non pietas, non æquus Amor, non cura sororum,
Non domus hæc toties hospite digna Deo.
Mors nimis, ah! durum genus, & vis nescia flecti;
Quam nec opes, nec tot gloria flexit opum;
Dulcia concordēs voluebant pensâ sorores,
Et potis es plenâ scindere fila colu?
Nemo sed infestæ vitarit arundinis iras;
Occupat illa viros, occupat illa senes.
Mors numquã exhaustâ desequit inerma pharetrâ:
In noua quod promat vulnera, semper erit.
Cur non ergo pari sors vulnerat arte sororem,
Et soror in fratris funere funus obit?
Scilicet infaustæ quò parcat amica sorori,
Mors fratrem innocuum plectit acerba caput.
Vltio maiores sic blanda resæuit in iras;
Quæ mala dum minuit, auget iniqua scelus.
Mors oculos, fratres geminos, non diuidit impari:
Si perit hic, alter par necis vmbra perit:

Et

Et mea lux vitæ superâ iam pascitur aurâ,
 Cui nece fraternâ pars bona lucis abest?
 Et fratrem rapit, ah! oculis qui carior istis,
 Aut oculis si quid carius esse potest?
 Quis saltem dabit his aduoluar vt ægra fauillis,
 Et bibat, heu! lacrymas quas sitit vna meas?
 Vt concors inscribat Amor rorante sepulcro:
 Si cinis est frater, tota fit vnda soror.

ELEGIA XXII.

Præsentia CHRISTI spem facit susci-
tandi LAZARI.

BETHANIA, memini, par nobile nuper in aulâ
 Aurea sæcla tulit, frater & æqua soror.
 Fortunata domus, socio si currere fuso
 Stamina adhuc plenâ sors finat alba colu.
 Sed benè concordia currentia sæcula filo
 Præscidit haud æquâ Parca nouerca manu.
 Mors damnat virides primæ lanuginis annos
 Perpetuis tenebris, puluereâque domo.
 Ah modò dulce decus, nunc illætabile nomen
 Raptus abit frater; raptaque & ipsa soror.
 Quid tibi nunc animi, cui sors tulit inuida fra-
 trem,
 Et cum fratre tuo mors decus omne tulit?
 In lacrymas abeunt præcordia saucia luctu,
 Turbidaque vndoso pectore vota tument.
 Quis tantos tumido depellet pectore fluctus?
 Vlcera quis molli leniet aspra manu?
 Anxia quis mæsto deterget nubila vultu,
 Quasque bibit salso lumine mæror aquas?

Antè

Antè tibi scindent fatalia stamina Parcæ,
 Immemori fratris quàm cadat vrna sinu.
 Ah! oculis semper fraterna recurret imago,
 Semper & hæc vacuas faller imago manus.
 Semper enim gelidis colet hospita saxa fauillis
 Frater, & in raptò fratre sepulta soror.
 Ferali ab solio sic mors iubet arbitra rerum:
 Quâ cecidit, semper vita recumbet humo.
 Sed ramentum armipotens inuictò Numine vindex,
 Hæc qui sceptrâ necis ferrea frangat, erit.
 Ecce coronatus nardoque rosaque serenum
 Adspirat Zephyrus fratris in ora diem.
 Iplus adest, quondam fratris pius hospes IESVS;
 Qui necis abruptat vincula, victor adest.
 Hic potis ingentem curarum euoluere molem,
 Et modico nutu frangere tela necis.
 Ille supercilio quo concutit æthera, terram
 Mouerit, emotâ vita redibit humo.
 Si modò tangat Amor (tangit pia flamma To-
 nantem)
 Ille tuis curis prouida cura calet.
 Adspice Martha, cauam cui mens abit exsul ad
 vnam;
 Tuque ad cò Marthæ panè sepulta sorori;
 Vt madidas laxat pius obles Amoris habenas,
 Fratris vt extincti sit nouus ille parens:
 Vt teneros oculos mæror nouus imbuit vndis,
 Vt tibi dulce fuit pignus amicitia.
 Ocyorecce tuo (licet ille celerrimus) imbri
 Spes ruit ad tumulû vincere prompta necem.
 Explicat illa sedens tristi super aggere pennas,
 Et lacrymas alis siccat amica suis.

D

Vt

Ut clàm flos hiemans, auro quæ pingit & ostro
 Ad solis radios, serica pensa trahit;
 Erumpitque foras matris viridante sepulcro,
 Gramineasque struit verna corolla comas;
 Promittitve graues ramis genialibus vvas,
 Quæ viret apta rudi lanca gemma botro:
 Sic nouus emergit vitæ natalis ab vrnâ,
 Succidaque è sicco puluere fila leget;
 Deque cauo saxo viridi florebit in æuo
 Frater, vt inde soror gaudia sera bibat:
 Decerpitque nouos vitali è funere fructus;
 Puluis enim vitæ semina lata vouet:
 Et geminam seret vnus de funere vitam,
 Sospes vbi viuet sospite fratre soror.

ELEGIA XXIII.

Ex lacrymis MAGDALENÆ vitæ
 LAZARI.

INSOLABILIBVS suspiria mersa querelis
 Mille per ærumnas vndat in ora dolor:
 Et gemitum, gemitum geminas lacrymosa, que-
 relasque:
 At quis amans dextrâ ludit in aure sonus?
 Spes erat. an fallor? non fallor. idonea votis
 Spes erat: arguto murmure læta canit.
 Lenè supercilium salit, ac fibra vibrat, & omen
 Nescio quod vitæ candida spondet auis.
 Iam tibi lanificæ noua fratris in orsa Sorores,
 Candidiore trahent vellera pura manu.
 Frigida mors calidos iam iam mirabitur artus,
 Et regno fugiet mox tremefacta suo:

Ad.

Aduoluentque diem venturis solibus horæ,
 Exsomnes horæ, quo fluet orta salus.
 Nunc age sis, trepidos cinis imbibat arida fletus;
 Et liquor hic certæ vena salutis erit.
 Fac calidos spargas sitientibus ossibus imbres;
 Tum veges irriguis affluet ignis aquis.
 Nam dolor ille piæ Numen placabit ad vndas,
 Et memor hospitij tessera nardus erit.
 Flere lubet? fas est, pietas iubet: elice fletum.
 Elicis? vda fluit fratris in ossa dolor.
 Crede mihi, his plus est quàm quod videatur in
 vndis:
 Manat aroma tuis nubila Nympha genis.
 Diues Amoris aroma tuo medicina dolori;
 Vnde fluat, viuo ceu sata fonte, salus.
 Nempe piis lacrymis fratri cum mœsta parentas,
 Præmia te vitæ dat meruisse Deus.
 Quidquid enim scelerata necis specus halat, &
 Orcus;
 Fletifer exstinguet, qui rigat ossa, latex.
 Balsama, balsameoq; super crocõ implue nimbo,
 Adijce cinnamæus quidquid inhalat onyx:
 Tabentes (haud vana fides) leto eximet artus,
 Quisquis in ossa fluit mistus odore liquor.
 Myrthea gutta grauem mortis si vincit odorem;
 Lacryma te mortem vincere dura neget?
 Est etiam sua myrrha genis, liquidoque dolori,
 Et noua myrthatis vita natat lacrymis.
 Altor enim vitæ mœstis Amor ardet in vndis,
 Cui pia pro myrrhâ sospite lymphæ fluit.
 Inde sitibundas veges imbuet aura fauillas:
 Vitales lacrymæ fratris in ossa fluent.

Si vitam dederit ros vda è fronte sorori;
 Hanc dare iam fratri lymphæ negabit opem?
 Par genus ambo, tenor vitæ par ambo, gemellum
 Ambo decus, par flos frater & ipsa soror:
 Et degit sine fratre soror? prô! diuidit vnam
 Mors animam. an viuet dimidium illa sui?
 Magdala fraterno iam tota vt viuat Amori,
 Dimidium reddet fospite fratre Deus.
 Alter in alterius speculo par viuet imago,
 Quam sibi depinget alter & alter Amor.

ELEGIA XXIV.

Exsurgit LAZARVS tumulo.

DESINE fraternas lacrymis vrgere fauillas,
 Et sua non iusto soluere iusta rogo.
 Vtius ne tende: suos mors improba ludos
 Egit, & in pullâ scena peracta togâ est.
 Vt quid adhuc pluuio damnas tua lumina nimbo,
 Obnubisq; graui sindone triste caput?
 En Deus ex alto, tragici qui nubila luctus
 Discutiat. CHRISTO mors rea ludus erit.
 Cernis, in aspectæ nec opinus vt adstirit vrnæ,
 Et longum celeri fraude fefellit iter?
 Non audis gemitus, suspiriaq; & singultus
 Inter, & heu! rupto murmura trunca sono?
 Qui tumulum simul ac vidit, tumuloq; repostas
 Reliquias animæ Magdala mœsta tuæ;
 Fleuit, &, ô, dixit humenti lumine IESVS,
 Lazare vbi es? mœsto murmure, Lazare vbi es?
 Mortis vt attonitas ea vox irrupit in aures,
 Concussitq; solum, funereamq; domum;
 Illicet

Illicet ista cauo procul exsilit, exsilit antro,
 Feraleſque fugit non reditura lares.
 Non tulit illa, Deus quas detonat ore, procellas,
 Quasque vibrant oculi, non tulit illa faces:
 Quippe gradu vt propiore Deum libauit, in isto
 Stans cinere, ab tanto sole fit ipsa cinis.
 Cerne, redux pulchrum funestis faucibus Orci
 Extorquet spoliū vindice vita manu:
 Ferratūque necis sceptrum præscindit, & alas:
 Mors proprio in regno cœpit inerma mori.
 Vitalis gelidos passim vapor induit artus;
 Palpitat, & viuo verminat igne latus.
 Ossa calent, venæque micant, feruentque me-
 dullæ,
 Pallidus ex sanguine floret in ore color.
 Visa soror cum fratre mori, cum fratre sepulchro
 Surgit: it vnus funere vtrique salus.
 Sicut erat vinctus lanâ, linoque tenaci,
 Lazarus erupit carcere marmoreo.
 Sic tamen obuinctos soror illicet implicat artus,
 Adnumerans viuis oscula mille genis.
 Dum rapit amplexum, curuatique illigat vlnis;
 Impediunt auidas improba texta manus.
 Visa queri, dixit, Cur non & vincula soluis,
 Qui potis es ferreæ rumpere iura necis?
 Solue, (hæret intertextâ pes compede vinctus)
 Liber inoffenso die pede frater eat.
 Soluitur; enodi pes illicet impete pernix
 Exsilit: en patrio frater oberrat agro.
 Aureaque abruptis adnectit stamina filis,
 Et noua iam vitæ fœdera serò legit.
 Lanificum hic vltra linū, & data pensa sororum,
 D 3, Ferti-

Fertiliore trahet altera sæcla colu.
 O quæ tabifico vertebas lumina nimbo,
 Et cui nota graui nocte serena dies;
 Quis tibi nunc animus fratrem inter & inter
 IESVM?

Quò prius aduertes officiosa gradum?
 Ad Dominum, an fratrem? trahit hic, trahit ille:
 quid hæres?

Sed potius Domini grata prehende pedes.
 Siue pedum potius vestigia lambe, vel vmbra;
 Quoque iterit, labio supplice rade solum;
 Vt facis. ô quisnam ille dies! quæ gaudia! quantus,
 Quantus iò plausus! frater & alma soror
 Viuit: iò viuit concors iam nomen Amoris
 Frater, & in reduci fratre renata soror.
 Et quos in geminum mors discidit improba
 funus,

Nuac viuunt geminis cordibus vnus Amor.

